

Muzaffer AKDOĞAN

**AVRUPA BİRLİĞİ UYUM SÜRECİNDE
TÜRK İHALE REJİMİNİN ŞEFFAFLIK
AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ**

İÇİNDEKİLER

ESERİ TAKDİM.....	v
ÖNSÖZ	vii
SUNUŞ.....	ix
İÇİNDEKİLER.....	xiii
KISALTMALAR.....	xix
GİRİŞ.....	1
1. KAMU YÖNETİMİNDE ŞEFFAFLIK	5
1.1. Kavramsal Boyut	5
1.2. Bir İlke Olarak Şeffaflık.....	7
1.3. Yönetimde Şeffaflık Kavramı.....	9
1.3.1.Yönetimde Şeffaflık Gereksinimi.....	11
1.3.2.Yönetimde Şeffaflığın Unsurları	12
1.3.2.1.Genel İdari Usul	13
1.3.2.2.Bilgi Edinme Özgürlüğü	14
1.3.2.3.İdari Karar Almaya İştirak	15
1.3.3.Yönetimde Şeffaflığın Yararları	16
1.3.4.Şeffaf Yönetimin Olası Sorunları	18
1.4. Yönetişim İle Şeffaflık Arasındaki İlişki	19
1.5. Şeffaflığın Evrensel Kabulü	21
1.5.1.Uluslararası Düzeydeki Düzenlemeler.....	22

1.5.1.1.Avrupa Konseyi Şeffaflık Düzenlemeleri.....	23
1.5.1.2.Avrupa Birliği Şeffaflık Düzenlemeleri	23
1.5.2.Devletler Düzeyindeki Düzenlemeler.....	26
1.6. Türk Kamu Yönetiminde Şeffaflık	29
1.6.1.Türk Kamu Yönetiminde Gizlilik Uygulamaları.....	29
1.6.1.1.Türk Ceza Kanunu'ndaki Düzenlemeler	31
1.6.1.2.Devlet Memurları Kanunu'ndaki Düzenlemeler	32
1.6.1.3.Vergi Usul Kanunu'nun Getirdiği Düzenlemeler	32
1.6.1.4.Ceza Muhakemesi Kanunu'nun Getirdiği Düzenlemeler	33
1.6.1.5.Diğer Yasal Düzenlemeler.....	33
1.6.2.Türk Kamu Yönetiminde Şeffaflık Uygulamaları.....	33
1.6.2.1.Genel Kanuni Düzenlemeler.....	34
1.6.2.1.1.Dilekçe Hakkı.....	34
1.6.2.1.2.Avukatlık Kanunu	35
1.6.2.1.3.Kamu İhale Kanunu'nda Şeffaflık ile İlgili Hükümler	36
1.6.2.1.4.Diğer Kanun Hükümleri.....	38
1.6.2.2.Özel Bir Düzenleme: Bilgi Edinme Hakkı Kanunu..	40
1.6.2.2.1.Kanunun Kapsamı	43
1.6.2.2.2.Bilgi ve Belgenin Niteliđi	44
1.6.2.2.3.Kanunun Sınırları.....	44
2. KAMU ALIMLARINDA ŞEFFAFLIK	47
2.1. Kamu Alımı	47
2.1.1.İhale Nedir ve Neyi Amaçlar	54
2.1.2.İhale'nin Temel İlkeleri ve Şeffaflıkla İlişkisi.....	55
2.1.2.1.Şeffaflık İlkesi	58
2.1.2.2.Rekabet İlkesi	61
2.1.2.3.Eşit Muamele İlkesi.....	63
2.1.3.Kamu Alımlarında Şeffaflığın Önemi ve İşlevi.....	66
2.2. Şeffaflık ve Hesap Verilebilirlik İlişkisi	67
2.3. Kamu Alımlarında Şeffaflık ve Yolsuzluk İlişkisi.....	68

2.4. Kamu Alımlarında Şeffaflık Uygulaması.....	73
2.4.1.İhale Öncesi Şeffaflık.....	74
2.4.2.İhale Esnasında Şeffaflık.....	76
2.4.3.İhale Sonrası Şeffaflık.....	77
3. TÜRK İHALE REJİMİ VE ŞEFFAFLIK	79
3.1. Ülkemiz Kamu Alımları Üzerine Geçmiş Hukuki Düzenlemeler	79
3.2. 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu.....	81
3.2.1.Devlet İhale Kanunu'nun Getirdiği Yenilikler	84
3.2.2.2886 Sayılı Devlet İhale Kanununun Temel Özellikleri	85
3.2.3.Devlet İhale Kanunu'nun Şeffaflık Görünümü	87
3.3. 2000 Yılı Sonrası Kamu Alımlarındaki Yeni Düzenlemeler	88
3.4. 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu ve Getirdiği Yenilikler	91
3.4.1.Eşik Değer İlkesinin Benimsenmesi.....	92
3.4.2.Kamu İhale Kurumu'nun Kurulması	94
3.4.3.Diğer Yenilikler	95
3.5. 4734 Sayılı Kanunda Yapılan Değişiklikler	98
3.6. 5812 Sayılı Kanunun Getirdiği Şeffaflık Düzenlemeleri.....	102
3.7. 4734 Sayılı Kanun Kapsamındaki Kamu Alım Kapasitesi.....	103
3.8. Ülkemiz İhale Mevzuatının Kanuni Temeli ve Teorik Yapısı Açısından Şeffaflık.....	104
3.9. Türkiye'de Gerçekleştirilen İhalelerin Şeffaflık Analizi	106
3.9.1.Şeffaflıkla İlgili Şikayetlerin İhale Süreçlerine Göre İncelenmesi	106
3.9.2.Kurula Gelen Şikayetlerin Genel Durumu ve Şeffaflık Yönünden İncelenmesi.....	112
4. AVRUPA BİRLİĞİ KAMU ALIMLARI İLE ULUSLARARASI İHALE DÜZENLEMELERİNDE ŞEFFAFLIK.....	117
4.1. AB Kamu Alımları Rejimi ve Şeffaflık Düzenlemeleri	117
4.2. AB Kurucu Antlaşmalarında Kamu Alımları	119

4.3. AB Kamu Alımları Direktifleri ve Şeffaflık Uygulamaları.....	121
4.3.1.AB Kamu Alımları Direktiflerinin Tarihi Gelişimi.....	125
4.3.2.AB Kamu Alımları Direktiflerinin Modernizasyonu.....	128
4.3.3.Şeffaflık İlkesinin AB Kamu Alımları Direktiflerine Yansımaları.....	131
4.3.4.2004 Direktiflerinde Yer Alan Temel Kavramlar	133
4.3.4.1.Tanımlar.....	133
4.3.4.2.Eşik Değer	134
4.3.4.3.Direktif Kapsamında Olmayan Alımlar	135
4.3.4.4.İlanlar	135
4.3.4.4.1.Ön Bilgilendirme İlanı	135
4.3.4.4.2.İhale İlanı	136
4.3.4.4.3.İhale Sonuç İlanı.....	137
4.3.4.5.İhale Usulleri	138
4.3.4.6.İsteklilerin Seçimi ve İhalenin Değerlendirme Yöntemleri.....	139
4.3.4.7.Teknik Şartnameler ve Standartlar	141
4.3.4.8.İhale Kayıtları.....	142
4.3.5.ATAD Kararlarında Şeffaflık	142
4.4. Uluslararası İhale Düzenlemelerinde Şeffaflık.....	146
4.4.1.Dünya Ticaret Örgütü Kamu Alımları	147
4.4.2.Dünya Ticaret Örgütü Kamu Alımlarında Şeffaflık Çalışma Grubu.....	149
4.4.3.UNCITRAL Kamu Alımları Model Kanunu.....	151
5. AVRUPA BİRLİĞİ PERSPEKTİFİNDEN TÜRK İHALE REJİMİNİN ŞEFFAFLIK AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	153
5.1. Genel Değerlendirme	153
5.2. AB Kamu İhale Direktiflerinin Şeffaflık Bakımından Türkiye’de Uygulanma Kapasitesi.....	154
5.2.1.İlerleme Raporları Işığında Türk İhale Rejiminin Şeffaflık İlkesi Bakımından Değerlendirilmesi	155

5.2.2. Avrupa Birliği Kamu Alımı Mevzuatının Şeffaflık Hükümleri İtibariyle Uyarlanması Bakımından Türk İhale Rejiminin Mukayesesi	159
5.2.2.1. Eşik Deđerler.....	161
5.2.2.2. İlanlar	164
5.2.2.3. İhale Usulleri.....	166
5.2.2.4. İhale Değerlendirme Kriterleri ve Aşırı Düşük Teklif.....	170
5.2.2.5. Kamu İhale Kurumu.....	175
5.3. Türk İhale Rejiminin Şeffaflık Açısından AB'ye Uyumu İçin Yapılması Gerekenler	178
5.4. Bölümün Değerlendirilmesi ve Öneriler	180
SONUÇ	183
KAYNAKÇA	193
KAVRAM DİZİNİ.....	207